

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. Vtrum Trinitas Personarum in vna Natura, possit Naturalibus
Argumentis probari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

LIBRI PRIMI
TRACTATUS II.
DE DEO VT
EST TRINUS
IN PERSONIS.

CAPVT PRIMVM.

DE COGNOSCIBILITATE ET REALITATE MYSTERII TRINITATIS

CONTROVERSIA I.

VTRVM TRINITAS PERSONARVM IN VNA
NATVRA POSSIT NATVRALIBVS ARGV-
MENTIS PROBARI.

156. **R**aymundus Lullus circa annum 1290. inter alios articulos, de quibus apud Gregorium XI. accusatus fuit, etiam hunc docuerat. Omnes articuli fidei probantur per rationes necessarias, demonstrativas & evidentes. & insuper dixerat, se probare Trinitatis Mysterium demonstrationibus ita evidentibus, vt etiam Mahumetanus ijs conuinceretur, si bene penetraret. *sed homines insciji*, inquit, & peccatores non intelligunt eas rationes. Et ne quis putaret (vt putavit Vasquez) eum loqui præsupsitâ fide, hanc expressè excipit, asserens, eam solum esse necessariam insciji, rusticis, ministrilibus, & non habentibus intellectum elevatum, grossi ingenij &c. *sed homo subtilis facilius trahitur per rationem quam per fidem.*

157. Richardus de S. Victore profitemur quidem, Trinitatem sine fide praviâ non posse demonstrari, juxta illud Isaia. 7. *nisi credideritis, non intelligetis*: fide tamen suppositâ, ait, manifestâ ratione probari, immò multiplici demonstratione convinci, quod sicut perfectio vnius Personæ est causâ alterius, ita perfectio gemina, est causâ tertiæ in Trinitate.

158. Dicendum est. 1. Seclusâ divinâ revelatione non posse Mysterium Trinitatis ullâ efficaci ratione probari. Et quidem de evidenti cognitione satis apertè habetur Luca 10. *Nemo scit quis sit Filius, nisi Pater, & quis sit Pater, nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare.* Eadem fuit constans Sanctorum Patrum Sententia. S. Dionysius Areopagita de divinis nominibus c. 13. post medium. *Nullus inquit, monas, aut Trias, neque numerus, neque unitas, aut secunditas, nec quidquam aliud eorum, quæ aut sunt, aut cognita sunt, arcanum illud summe omniaque superantis Divinitatis, quod rationem omnem, mentemque vincit, enuntiat, neque enim nomen est, neque ratio: sed in ijs, ad quæ aditus non patet, secreta est.*

S. Justinus Martyr in expositione Fidei de Trinit. prope medium ait, nullo modo nos posse penetrare ad divinam essentiam, nec ad ejus mysteria.

S. Cyprianus in prologo libri de Operibus Cardinalib. Christi loquens de Mysterio Trinitatis. *Ad hanc, inquit, rerum adeo profundarum indaginem, nisi incarnati Verbi Mysterium accessisset, humana defecissent ingenia, & nescio si & aliqui, NB. auferent ad hæc remanda conatus assurgere.*

159. Pro-

559. Probatur ratione. 1. Quidquid intellectu creato naturaliter innotescit, vel innotescit immediatè ex terminis benè apprehensis, vel mediatè per discursum: Neutro modo potest naturaliter innotescere Trinitas Personarum in Vnitate Naturæ: ergo &c. Minor probatur. Et quidem quoad primum membrum est indubitabilis: nam si *Termini*; *Trinitas Personarum Vnitatis Naturæ*, apprehendantur eo modo, quo ex cognitione creaturarum à nobis possunt apprehendi, adeo sibi adversantur, ut potius ad negandum, quàm affirmandum nos impelli sentiamus.

560. Quoad. 2. Membrum probatur. Omnis discursus nititur primis principijs Logicæ seu Dialecticæ: *Quæ sunt eadem vni tertio, sunt eadem inter se: quæ sunt realiter distincta in Tertio, sunt realiter distincta inter se.* Sed hæc principia eo modo apprehensa, quo ex creaturarum cognitione possumus ea apprehendere, potius impellunt ad negandam quàm affirmandam Personarum Trinitatem in Vnitate Naturæ; quia assensus hujus Mysterij est assensus identificatorum cum tertio sine identitate inter se: ergo &c.

561. Probatur. 2. Sicut Existencia Dei non potest nobis innotescere nisi per effectus, ita nihil divinum potest naturaliter innotescere, nisi quod per effectus est manifestabile: sed Trinitas Personarum in vnitatis Naturæ non est per effectus manifestabilis: ergo. Minor probatur. Quidquid per creaturas potest manifestari, & ab illis participari, sunt perfectiones communes tribus Personis, sicut operationes omnes ad extrà sunt illis communes, & insuper repugnat inveniri Trinitatem creatam in vnitatis Naturæ: ergo Trinitas non potest per effectus demonstrari.

562. DICES. Facunditas est divina perfectio, participata à creaturis: ergo posset ex creaturis cognosci saltem Generatio Filij.

Sed contra. 1. Necdum tamen cognoscitur Trinitas, quia Spiratio tertiæ Personæ non est Generatio. Contra. 2. Generatio prout reperitur in creaturis, involuit maximam imperfectionem, cum fiat per corruptionem generantis, & communicetur natura realiter distincta à natura generantis. quod si has imperfectiones auferas, inducis identitatem naturæ generantis & geniti, quod intellectus naturaliter non capit. Contra. 3. Quia defacto postquam habemus revelationem de diversitate harum processuum, quod videlicet vna sit generatio, non item altera, necdum tamen habemus claram & expeditam explanationem discriminis, ut ex dicendis constabit. Quamvis autem multa per fidem credamus, quorum essendi modum ignoramus, naturali tamen ratione non assentimur alicui diversitati rerum, quamdiu modus diversitatis non aparet, v. g. non assentimur, dari in nobis intellectiones & volitiones, nisi earum diversitatem & discrimen experiremur: ergo pari modo non possemus naturaliter judicare, Verbum generari, non item

Amorem, quamdiu Processuum diversitas nulla apparet.

563. Objicies. Philosophi gentiles Mysterium Trinitatis in suis scriptis expresserunt: a quo non sunt assecuti vlla revelatione: ergo solius naturalis luminis beneficio. Imprimis Eusebius lib. 2. de perenni philosophia c. 10. tradit, juxta Platonis Theologiam, à primo Principio secundum Principium generari, tertium verò Principium esse habitum amorum, quem nos amorem reciproco dicimus. Deinde Porphyrius, teste S. Augustino de Civit. c. 23. ex mente Platoniorum concessit Deum Patrem, & Deum Filium, quem græcè appellat *Patrem Intellectum*, vel *Patrem mentem*. Circumfertur etiam Serapidis responsum hujusmodi:

Principio DEVS est, tum Sermo, & Spiritus illi Additur, æquæva hæc sunt, & tendentia in unum.

Denique Eusebius Cæsariensis lib. 11. de Præparatione Evang. refert, Plotinum scripsisse librum de tribus Hypostasibus, & affirmasse, duas hypostasies procedere ab vna, quæ prima est.

564. R. Si quid Gentiles Philosophi de Personis divinis scripserunt, illud non ratione aliquâ naturali deduxerunt, sed vel ex libris Moysis (in quibus Plato valde versatus fuit) vel ex Oraculis Sybillarum, vel denique etiam Dæmonum & Idolorum manifestatione didicerunt; cuiusmodi est illud Apollinis Delphici de vera Religione interrogati responsum.

Ne me sciteris de Divino Genitore, Et Sobole charâ, rebus Magni Induperantis. Et Flatu, qui mundum adstrictum continet omnen.

565. Dicendum 2. Etiam post acceptam Revelationem hujus Mysterij, & præstitum assensum, adhuc est impossibile invenire evidentem probationem possibilitatis hujus Mysterij. Probatur. Nam licet suppositâ fide Theologi investigent disparitatem inter Deum & creaturas, quibus persuadeant intellectui benè disposito, non esse evidentem implicantiâ hujus Mysterij in Deo, sicut est in creaturis, non potest tamen intellectus eo assurgere, ut evidenter vincatur, non esse repugnantiam, seu quod idem est, esse disparitatem evidenter sufficientem, quare in Deo possint duo realiter identificata distingui realiter in Tertio, non item in creaturis. Semper enim hoc Mysterium transcendit limites & Spharam illorum principiorum, quibus innixus potest intellectus naturalem demonstrationem conficere. Sunt autem hæc duo valde diversa: *Evidens est, non repugnare.* Et: *Non est evidens repugnare.* seu: *Evidens est, non esse evidentem repugnantiam:* hoc secundum potest præstari, non illud primum.